

A1. α. 1. Λάθος «Αί μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς κινδυνεύουσιν ἐγγύς τι εἶναι τῶν τοῦ σώματος – τῷ ὄντι γὰρ οὐκ ἐνοῦσαι πρότερον ὕστερον ἐμποιεῖσθαι ἔθεσι καὶ ἀσκήσεσιν – ἢ δὲ τοῦ φρονῆσαι παντὸς μᾶλλον θειοτέρου τινὸς τυγχάνει, ὡς ἔοικεν, οὔσα».

2. Λάθος «ἢ δὲ τοῦ φρονῆσαι παντὸς μᾶλλον θειοτέρου τινὸς τυγχάνει, ὡς ἔοικεν, οὔσα, ὃ τὴν μὲν δύναμιν οὐδέποτε ἀπόλλυσιν, ὑπὸ δὲ τῆς περιαγωγῆς χρήσιμόν τε καὶ ὠφέλιμον καὶ ἄχρηστον αὐτὸ καὶ βλαβερόν γίγνεται».

3. Σωστό «Τούτου τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοῦ τέχνη ἂν εἴη, τῆς περιαγωγῆς, τίνα τρόπον ὡς ῥᾶστα τε καὶ ἀνυσιμώτατα μεταστραφῆσεται»

β. 1. η αντωνυμία «σφεῖς» αναφέρεται στη λέξη τινές ἐπαγγελλόμενοι.

2. η αντωνυμία «ῶ» αναφέρεται στη λέξη τὸ ὄργανον.

B2.

Μέσω του λόγου του Σωκράτη ο Πλάτωνας εναντιώνεται στους σοφιστές, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι μπορούν να **εμφυτεύσουν** γνώσεις και δεξιότητες στην ψυχή του ανθρώπου. Κατ' αυτούς, ο ρόλος τους ως δασκάλων είναι να γεμίσουν την ψυχή με γνώσεις. Αυτό συνεπάγεται ότι πιστεύουν πως οι γνώσεις δεν προϋπάρχουν στην ανθρώπινη ψυχή, αλλά είναι έργο του δασκάλου να τις εμφυσήσει σε αυτήν. Για τον Πλάτωνα, η παιδεία που ισχυρίζονται ότι παρέχουν οι σοφιστές έχει **χρησιμοθηρικό χαρακτήρα** και στοχεύει στην απλή παροχή γνώσεων για **κοινωνικούς σκοπούς**. Σύμφωνα όμως με τα λεγόμενα του Σωκράτη, η γνώση βρίσκεται μέσα στην ανθρώπινη ψυχή και ο ρόλος του δασκάλου είναι να **καθοδηγήσει** την ψυχή του μαθητή, ώστε να **ξαναθυμηθεί** αυτά που ήδη γνωρίζει. Η σωκρατική παιδεία είναι **καθολική** και στοχεύει στην ολόπλευρη – ηθική και πνευματική – καλλιέργεια της ανθρώπινης ψυχής. Ο Πλάτων δεν πιστεύει ότι ο άνθρωπος αποκτά τη γνώση ως πληροφορία που λαμβάνει χώρα έξωθεν, αλλά ότι την ανακαλύπτει και την παράγει μέσα του. Για αυτό και αυτήν την έντονα βιωματική γνωστική διαδικασία την ονομάζει συμβολικά **ανάμνησιν** (Φαίδων 76a).

Ο Πλάτωνας διατύπωσε τη θεωρία για τη γνώση ως ανάμνηση (θεωρία της ανάμνησης), σύμφωνα με την οποία η ανθρώπινη ψυχή προϋπήρχε του σώματος. Περιπλανώμενη στους ουράνιους τόπους γνώρισε τις Ιδέες, αλλά όταν εισήλθε στο σώμα τις λησμόνησε – γι' αυτό και το σώμα παρομοιάζεται με **σήμα** (=τάφο) της ψυχής. Οι αισθήσεις μας τροφοδοτούν αυτή τη λήθη, γιατί εξαιτίας τους η ψυχή προσλαμβάνει λανθασμένες εντυπώσεις. Όμως, ο παιδαγωγός μπορεί να καθοδηγήσει τον άνθρωπο ώστε να απελευθερωθεί από τις αισθήσεις του και να βασιστεί στη νόηση, ώστε να ξαναθυμηθεί την αλήθεια. Το σπουδαιότερο μάθημα που θα βοηθήσει τον άνθρωπο να

οδηγηθεί στην αλήθεια είναι η διαλεκτική. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για να καταλάβουμε τι εννοεί ο Πλάτωνας είναι το περιστατικό με τον δούλο Μένωνα, ο οποίος δεν γνώριζε γεωμετρία. Ο Σωκράτης, μέσω των κατάλληλων ερωτήσεων, τον κατηύθυνε, ώστε να λύσει ένα γεωμετρικό πρόβλημα. Τι σημαίνει αυτό; Ο δούλος είχε ήδη τη λύση μέσα στην ψυχή του, αλλά χρειαζόταν τη σωστή καθοδήγηση, ώστε να την αναζητήσει και να την ξαναθυμηθεί. Επομένως, κάθε άνθρωπος έχει έμφυτες στην ψυχή του τις Ιδέες και με τη σωστή καθοδήγηση μπορεί να τις ανακαλέσει και να φτάσει στην αλήθεια. Έτσι αποδεικνύεται ότι η γνώση είναι, στην πραγματικότητα, ανάμνηση. Επομένως, οι γνώσεις που προέρχονται από τον εξωτερικό κόσμο και τις εσωτερικεύει ο άνθρωπος μέσω των αισθήσεων, δεν αποτελούν πραγματική επιστήμη, αλλά συχνά παραπλανούν, καθώς προσφέρουν μια ψευδαίσθηση επαρκούς γνώσης και υπονομεύουν την αλήθεια. Ο Σωκράτης και οι σοφιστές είχαν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις σχετικά με την κατάκτηση της γνώσης. Οι σοφιστές ασκούσαν τη διδασκαλία ως επάγγελμα, πληρώνονταν, δηλαδή, για το έργο τους, ενώ ο Σωκράτης δεν ήταν επαγγελματίας δάσκαλος, με την έννοια ότι δεν λάμβανε κάποια χρηματική αμοιβή. Δεν πίστευε ότι μετέδιδε γνώσεις στους μαθητές, αλλά, σαν μαία, τους βοηθούσε να ανακαλύψουν τις γνώσεις που είχαν μέσα τους. Οι σοφιστές, αντίθετα, μετέδιδαν στους μαθητές τους γνώσεις σε ποικίλους τομείς, όπως η ρητορική ή η πολιτική.

Αξίζει να παρατηρήσουμε την διπλή επανάληψη της πρόθεσης *έν-* (*ένουσης - έντιθέναι*) τονίζεται η εσωτερικότητα της γνώσης. Για να κάνει πιο κατανοητό τον ισχυρισμό των επαγγελματιών δασκάλων, των σοφιστών, ότι τοποθετούν τη γνώση στην ανθρωπίνη ψυχή, ο Σωκράτης χρησιμοποιεί μια παρομοίωση (*οίον τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς ὄψιν έντιθέντες*). Είναι, λέει, σαν να τοποθετούν σε ένα τυφλό μάτι την ικανότητα της όρασης. Το τυφλό μάτι αντιστοιχεί με την απαίδευτη ψυχή και η ικανότητα της όρασης αντιστοιχεί με τη γνώση. Κατά τον Σωκράτη, βέβαια, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Κανείς δεν μπορεί να τοποθετήσει σε ένα τυφλό μάτι την ικανότητα της όρασης. Μπορεί μόνο να στρέψει το βλέμμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Έτσι και η ψυχή έχει ήδη μέσα της το ὄργανο της γνώσης, την ικανότητα της θέασης του Αγαθού, και ο ρόλος του δασκάλου είναι να τη στρέψει προς αυτό, κάνοντάς την να ξαναθυμηθεί όσα ήδη γνωρίζει. Μέσω αυτής της παρομοίωσης ο Σωκράτης θέλει να τονίσει ότι οι ὀρθοὶ παιδαγωγοὶ δεν είναι αυτοὶ που διατείνονται ότι μπορούν να γεμίσουν την ψυχή των νέων με γνώσεις. Η παιδεία δεν είναι απλῶς μια μέθοδος παροχής πληροφοριῶν και ο νέος δεν είναι κενός πριν από την επαφή του με τον δάσκαλο. Ο ρόλος επομένως ενός σωστού παιδαγωγού είναι να αφυπνίσει την ψυχή του νέου και να τη στρέψει προς τη σωστή κατεύθυνση, ὥστε να ξαναθυμηθεί ὅσα ἤδη ξέρει.

B3.

1-α

2-γ

3-β

4-β

5-γ

B4.α

φανόν- φάσμα

ἀνασχέσθαι- ανακωχή

περιακτέον- άξονας

έντιθέντες-παρακαταθήκη

ἀπόλλυσιν- απώλεια

Bα. B

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα πολλοί θεωρούσαν την Αμερική γη της επαγγελίας.

Διαβάξει βιβλία επιστημονικής φαντασίας.

Γ1. Και αν κάποιος με ρωτούσε: Αλήθεια, αν κάποιος αδικεί την πόλη, λες ότι τάχα πρέπει να κάνουμε μαζί του ειρήνη; Δεν θα το έλεγα· αλλά μάλλον υποστηρίζω ότι πολύ γρηγορότερα θα τους τιμωρούσαμε, αν δεν αδικούσαμε πρώτοι κανέναν· γιατί δεν θα είχαν κανέναν ως σύμμαχο.

Γ3α. έξέλειπες

εισήεις/ εισήεισθα

κατεδαπανῶ

Γ3β. μάλα, μάλιστα

ταχέως /ταχύ, τάχιστα

Γ3γ. τισί(ν)

πρόσοδοι

πολίτα

Γ4α. ἡ εἰρήνην: β' ὄρος σύγκρισης ἀπὸ το κερδαλεώτερον (ἢ +ομοιόπτωτα με α' ὄρο σύγκρισης)

ταῦτα: υποκείμενο τοῦ ρήματος κριθείη (αττική σύνταξη)

τῶν προσόδων: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαίρετική ἀπὸ το πολλάς

ἄγειν: τελικό ἀπαρέμφατο ὡς υποκείμενο τοῦ ἀπροσώπου ρήματος χρή (ετεροπροσωπία)

β. ἀνενεχθέντα: κατηγορηματική μετοχή, ἐξαρτώμενη ἀπὸ το ρήμα εὐρήσει, ποῦ ἀναφέρεται στο ἀντικείμενο τοῦ ρήματος χρήματα

γ. πῶς ἂν ἄμεινον ταῦτα κριθείη: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ἐρωτηματική πρόταση κρίσεως, μερικής ἄγνοιας, καθὼς εἰσάγεται με το ἐρωτηματικό ἐπίρρημα πῶς. Ἡ πρόταση λειτουργεῖ συντακτικά ὡς ἀντικείμενο τοῦ ρήματος οὐκ οἶδα.

ὡς χρή καὶ πρὸς τοῦτον εἰρήνην ἄγειν: δευτερεύουσα ονοματική εἰδική πρόταση κρίσεως ποῦ δηλώνει υποκειμενική κρίση, ἀφοῦ εἰσάγεται με τον εἰδικό σύνδεσμο ὡς. Ἡ πρόταση λειτουργεῖ συντακτικά ὡς ἀντικείμενο τοῦ ρήματος λέγεις τῆς κύριας πρότασης.